

Κοινή δήλωση των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

Η πανδημία της νόσου COVID-19 αποτελεί πρωτοφανή πρόκληση για την Ευρώπη και ολόκληρο τον κόσμο. Απαιτεί επείγουσα, αποφασιστική και ολοκληρωμένη δράση σε ενωσιακό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Θα κάνουμε ό,τι χρειάζεται για να προστατεύσουμε τους πολίτες μας και να ξεπεράσουμε την κρίση, διαφυλάσσοντας ταυτόχρονα τις ευρωπαϊκές μας αξίες και τον τρόπο ζωής μας.

Αναγνωρίζουμε την επιβάρυνση που συνεπάγονται αυτά τα μέτρα για όλους τους πολίτες μας και εξαίρουμε το αίσθημα ευθύνης τους. Εκφράζουμε τη βαθύτατη συμπαράστασή μας στα θύματα της πανδημίας και στις οικογένειές τους. Επαινούμε τους επαγγελματίες της υγείας που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της έξαρσης της νόσου για την αφοσίωση και τις άοκνες προσπάθειές τους, καθώς και όσους συμβάλλουν παρέχοντας βασικές υπηρεσίες στον πληθυσμό.

Θα συνεργαστούμε με τη διεθνή κοινότητα και τους εξωτερικούς εταίρους μας για την καταπολέμηση της παγκόσμιας πανδημίας.

Θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε γύρω από τους πέντε άξονες που ορίσαμε στις βιντεοδιασκέψεις μας στις 10 και 17 Μαρτίου 2020 και να κάνουμε ό,τι χρειάζεται για να ξεπεράσουμε την κρίση.

Περιορισμός της εξάπλωσης του ιού

1. Όλα τα κράτη μέλη έχουν λάβει, βασιζόμενα στις συμβουλές των εθνικών υγειονομικών αρχών τους, αποφασιστικά μέτρα για να περιορίσουν και να επιβραδύνουν την εξάπλωση του ιού. Η προσπάθεια αυτή υποβοηθείται και υποστηρίζεται από τις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) και από τις συστάσεις της συμβουλευτικής ομάδας της Επιτροπής για τη νόσο COVID-19. Θα εκδοθούν περαιτέρω κατευθυντήριες γραμμές, εάν χρειαστεί, και θα συνεχίσουμε να παρακολουθούμε τις εξελίξεις μέσω του μηχανισμού ολοκληρωμένων ρυθμίσεων της ΕΕ για την πολιτική αντιμετώπιση κρίσεων (IPCR), τον οποίο έχει ενεργοποιήσει η κροατική Προεδρία.
2. Έχουμε ενισχύσει τον έλεγχο των εξωτερικών μας συνόρων εφαρμόζοντας συντονισμένο προσωρινό περιορισμό των μη απαραίτητων ταξιδιών προς την ΕΕ. Θα αξιολογήσουμε την κατάσταση σε εύθετο χρόνο και θα αποφασίσουμε αν θα παρατείνουμε ή όχι τα μέτρα αυτά.
3. Όπου έχουν θεσπιστεί προσωρινοί έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα, θα διασφαλίσουμε την ομαλή διαχείριση των συνόρων, τόσο για τα πρόσωπα όσο και για τα αγαθά, και θα διαφυλάξουμε τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής της 16ης Μαρτίου 2020, σύμφωνα με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν, καθώς και τις συμβουλές της Επιτροπής για την εφαρμογή «πράσινων λωρίδων». Θα αντιμετωπίσουμε επειγόντως, με τη συνδρομή της Επιτροπής, τα εναπομένοντα προβλήματα που αφορούν τόσο τους πολίτες της ΕΕ οι οποίοι έχουν αποκλειστεί σε εσωτερικά σύνορα της ΕΕ και δεν μπορούν να επιστρέψουν στις χώρες καταγωγής τους όσο και τους διασυνοριακούς και εποχικούς εργαζομένους που πρέπει να είναι σε θέση να συνεχίσουν βασικές δραστηριότητες, αποφεύγοντας παράλληλα περαιτέρω εξάπλωση του ιού. Το ίδιο ισχύει για την παροχή αγαθών και βασικών υπηρεσιών από ξηρά, θάλασσα ή αέρα. Καλούμε την Επιτροπή να ενημερώσει για την κατάσταση πριν από την επόμενη βιντεοδιάσκεψή μας.
4. Θα καταπολεμήσουμε αποφασιστικά την παραπληροφόρηση με διαφανή, έγκαιρη και τεκμηριωμένη επικοινωνία σχετικά με τις ενέργειές μας και θα ενισχύσουμε έτσι την ανθεκτικότητα των κοινωνιών μας. Η Επιτροπή και ο Ύπατος Εκπρόσωπος θα συμμετέχουν πλήρως και θα ενημερώνουν το Συμβούλιο για τις κοινές μας προσπάθειες.

Παροχή ιατρικού εξοπλισμού

5. Καλούμε την Επιτροπή να συνεχίσει και να επιταχύνει τις προσπάθειές της προκειμένου να εξασφαλιστεί η επείγουσα και επαρκής παροχή ιατρικού εξοπλισμού σε ολόκληρη την ΕΕ, κάτι που αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργάζονται στενά στο πλαίσιο αυτό και να παρέχουν στην Επιτροπή επίκαιρα και αξιόπιστα δεδομένα.
6. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τη βιομηχανία, θα παράσχει εποπτική εικόνα των αποθεμάτων, της παραγωγής και των εισαγωγών και θα αναλάβει δράση για τη βελτίωση της κατάστασης. Θα συνεχίσει ενεργά τις πρωτοβουλίες της για από κοινού διαδικασίες σύναψης συμβάσεων όσον αφορά τον εξοπλισμό ατομικής προστασίας, τα αναπνευστικά μηχανήματα και τα υλικά για εργαστηριακούς ελέγχους. Ζητούμε από την Επιτροπή να διερευνήσει τρόπους για την επιτάχυνση των σχετικών διαδικασιών. Η Επιτροπή θα αυξήσει, ανάλογα με τις ανάγκες, τον αρχικό προϋπολογισμό για το στρατηγικό απόθεμα ιατρικού εξοπλισμού του rescEU, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού εντατικής θεραπείας, των εμβολίων και των θεραπευτικών μέσων.
7. Η έκδοση της απόφασης για την έγκριση των εξαγωγών εξοπλισμού ατομικής προστασίας θα πρέπει να οδηγήσει στην πλήρη και αποτελεσματική άρση κάθε μορφής εσωτερικών απαγορεύσεων ή περιορισμών.
8. Υπό το πρίσμα των συστάσεων της ΠΟΥ, είναι θέμα επείγουσας προτεραιότητας να αυξηθούν οι ικανότητες εργαστηριακού ελέγχου και τα κράτη μέλη θα ενημερώνουν την Επιτροπή σχετικά με την κατάσταση.

Προώθηση της έρευνας

9. Θα καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για τη στήριξη της έρευνας, τον συντονισμό των προσπαθειών και την αναζήτηση συνεργειών στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής επιστημονικής και ερευνητικής κοινότητας, ώστε να αξιοποιηθεί στον μέγιστο βαθμό όλο το ερευνητικό δυναμικό σε ολόκληρη την ΕΕ. Έχουν ήδη κινητοποιηθεί 140 εκατ. ευρώ για 17 έργα, μεταξύ άλλων για εμβόλια. Θα συνεργαστούμε επίσης με τους βασικούς μας εταίρους, όπως προβλέπεται στις πρόσφατες δηλώσεις των ομάδων G7 και G20.
10. Είναι επείγουσα η ανάγκη να υπάρξει ανταλλαγή επιστημονικών πληροφοριών και συνεργασία τόσο εντός της ΕΕ όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο, ώστε να αντιμετωπισθεί η πρόκληση που συνιστά η ανάπτυξη εμβολίου το συντομότερο δυνατόν, καθώς και να διατεθεί σε όσους το χρειάζονται, χωρίς γεωγραφικούς φραγμούς. Θα αυξήσουμε και θα επιταχύνουμε τη σχετική στήριξή μας στις ευρωπαϊκές ερευνητικές ομάδες και εταιρείες.

11. Επικροτούμε τις πρωτοβουλίες που έχουν αναλάβει η Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας και ο Όμιλος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) προκειμένου να παράσχουν χρηματοδοτική στήριξη για την αντιμετώπιση της νόσου COVID-19 σε κλινικό επίπεδο και σε επίπεδο δημόσιας υγείας.

Αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων

12. Έχουμε πλήρη επίγνωση της σοβαρότητας των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων που έχει η κρίση της νόσου COVID-19 και θα κάνουμε ό,τι απαιτείται για να ανταποκριθούμε σε αυτή την πρόκληση με πνεύμα αλληλεγγύης.
13. Στηρίζουμε την αποφασιστική δράση που έχει αναλάβει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για να εξασφαλίσει ευνοϊκούς όρους χρηματοδότησης σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ.
14. Σημειώνουμε την πρόοδο που έχει κάνει η Ευρωομάδα. Στο παρόν στάδιο, καλούμε την Ευρωομάδα να μας υποβάλει προτάσεις εντός δύο εβδομάδων. Οι προτάσεις αυτές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον πρωτοφανή χαρακτήρα του κλυδωνισμού που έχει προκαλέσει η νόσος COVID-19 σε όλες τις χώρες μας και η αντίδρασή μας θα ενταθεί, όπως αρμόζει, με περαιτέρω δράση χωρίς αποκλεισμούς, αναλόγως των εξελίξεων, προκειμένου να δοθεί ολοκληρωμένη απάντηση.
15. Τα κράτη μέλη μας έχουν αναλάβει εκτενή δράση για να στηρίξουν τις οικονομίες τους και να αμβλύνουν τα κοινωνικά και εργασιακά προβλήματα. Θα χρησιμοποιήσουμε τα μέσα της ΕΕ για να στηρίξουμε τη δράση τους στον αναγκαίο βαθμό.
16. Τα κράτη μέλη χρειάζονται ευελιξία για να πράξουν ό,τι είναι αναγκαίο. Το προσωρινό πλαίσιο της Επιτροπής για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία κατά τη διάρκεια της τρέχουσας έξαρσης της νόσου COVID-19 αποτελεί σημαντικό βήμα προόδου. Το ίδιο ισχύει και για την πρώτη στα χρονικά χρήση της γενικής ρήτρας διαφυγής στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

17. Η πρόταση της Επιτροπής σχετικά με μια Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κοροναϊού προβλέπει επενδύσεις ύψους 37 δισ. ευρώ στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κρίσης. Με την προτεινόμενη τροποποίηση του Ταμείου Αλληλεγγύης της ΕΕ, το εν λόγω Ταμείο μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας, όπως είναι η έξαρση της νόσου COVID-19. Προσβλέπουμε στην ταχεία έγκριση αυτών των προτάσεων. Εκφράζουμε την ικανοποίησή μας για την ετοιμότητα της Επιτροπής να αυξήσει περαιτέρω την ευελιξία και τη μόχλευση στη χρήση των μέσων της ΕΕ.
18. Εξαίρουμε επίσης τη συμβολή του ομίλου ΕΤΕπ στην κινητοποίηση πόρων για τραπεζικές εγγυήσεις και επενδύσεις σε ευρωπαϊκές εταιρείες, ιδίως σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων και μέσω της χρήσης του προϋπολογισμού της ΕΕ. Καλούμε τους υπουργούς Οικονομικών να διερευνήσουν χωρίς καθυστέρηση τις δυνατότητες να κλιμακωθεί συνολικά η δράση του ομίλου ΕΤΕπ για την αντιμετώπιση του κοροναϊού.
19. Εκφράζουμε ικανοποίηση για τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων και καλούμε τα κράτη μέλη να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να προστατεύσουν τους πόρους και τις τεχνολογίες στρατηγικού χαρακτήρα από ξένες επενδύσεις που θα μπορούσαν να απειλήσουν θεμιτούς στόχους δημόσιας πολιτικής. Αυτό θα συμβάλει στη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ κατά τη διάρκεια της κρίσης και στη συνέχεια.
20. Η πανδημία της νόσου COVID-19 επηρεάζει άτομα και κοινωνίες σε ολόκληρο τον κόσμο και θα έχει μακροπρόθεσμο αντίκτυπο στην παγκόσμια οικονομία και το εμπόριο. Η ΕΕ δεσμεύεται για διεθνή συνεργασία και πολυμερείς λύσεις προκειμένου να αντιμετωπιστούν η πανδημία και οι συνέπειές της. Θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια να βοηθήσει τις χώρες και τις κοινότητες να καταπολεμήσουν την κρίση της νόσου COVID-19. Επίσης θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια να ενισχύσει τη βιωσιμότητα των παγκόσμιων ολοκληρωμένων αλυσίδων αξίας και εφοδιασμού, να τις προσαρμόσει ανάλογα με τις ανάγκες και να μετριάσει τις αρνητικές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της κρίσης.

Πολίτες που έχουν εγκλωβιστεί σε τρίτες χώρες

21. Θα εντείνουμε περαιτέρω τις προσπάθειές μας ώστε οι πολίτες της ΕΕ που είναι εγκλωβισμένοι σε τρίτες χώρες και επιθυμούν να επιστρέψουν στη χώρα τους να μπορέσουν να το πράξουν, με την ενεργό υποστήριξη του Ύπατου Εκπροσώπου και της Επιτροπής. Η Επιτροπή θα υποβάλει προσθήκη στις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση των συνόρων, προκειμένου να διευκολύνει τις ρυθμίσεις διέλευσης για τους επαναπατριζόμενους πολίτες της ΕΕ.

22. Η ΕΥΕΔ έχει συγκροτήσει Ειδική Προξενική Ομάδα. Εξασφαλίζεται στενός συντονισμός με την Επιτροπή και τα κράτη μέλη. Το Κέντρο Συντονισμού Αντιμετώπισης Εκτάκτων Αναγκών (ΚΣΑΕΑ), το οποίο διαχειρίζεται η Επιτροπή, συμβάλλει στις συνεχιζόμενες προσπάθειες επαναπατρισμού μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της Ένωσης, στον οποίο θα πρέπει να παρασχεθούν οι απαραίτητοι πόροι.

Επί του παρόντος προέχει να καταπολεμηθούν η πανδημία του κοροναϊού και οι άμεσες συνέπειές της. Θα πρέπει ωστόσο να ξεκινήσουμε να προετοιμάζουμε τα αναγκαία μέτρα για να επιστρέψουμε σε μια ομαλή λειτουργία των κοινωνιών και των οικονομιών μας και στη βιώσιμη ανάπτυξη, ενσωματώνοντας, μεταξύ άλλων, την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, και αντλώντας όλα τα διδάγματα από την κρίση. Αυτό θα απαιτήσει συντονισμένη στρατηγική εξόδου, ολοκληρωμένο σχέδιο αποκατάστασης και επενδύσεις που δεν θα έχουν προηγούμενο. Καλούμε την Πρόεδρο της Επιτροπής και τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, σε συνεννόηση με τα άλλα θεσμικά όργανα, ιδίως την ΕΚΤ, να αρχίσουν να επεξεργάζονται για τον σκοπό αυτό χάρτη πορείας, συνοδευόμενο από σχέδιο δράσης.

Πρέπει εξάλλου να αντλήσουμε όλα τα διδάγματα από την παρούσα κρίση και να αρχίσουμε έναν προβληματισμό για την ανθεκτικότητα των κοινωνιών μας όταν βρίσκονται αντιμέτωπες με τέτοιες καταστάσεις. Στο πλαίσιο αυτό, έφθασε πλέον η στιγμή να τεθεί σε εφαρμογή ένα πιο φιλόδοξο και ευρύτερο σύστημα διαχείρισης κρίσεων εντός της ΕΕ. Καλούμε την Επιτροπή να υποβάλει σχετικές προτάσεις.

*

Διεύρυνση

Προσυπογράφουμε τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 25ης Μαρτίου 2020 σχετικά με τη διεύρυνση και τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης.

Σεισμός στην Κροατία

Εκφράζουμε την πλήρη συμπαράστασή μας προς την κροατική Προεδρία και τους πολίτες της Κροατίας και είμαστε έτοιμοι να τους βοηθήσουμε να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις του πρόσφατου σεισμού.

Η κατάσταση στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ

Εκφράζουμε τις ανησυχίες μας για την κατάσταση στα ελληνοτουρκικά σύνορα και την πλήρη αλληλεγγύη μας με την Ελλάδα, καθώς και με τη Βουλγαρία, την Κύπρο και άλλα κράτη μέλη που επηρεάζονται με παρόμοιο τρόπο, μεταξύ άλλων και στις προσπάθειες για τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ.
